

Bibliotekschef: Nej til fælles adresse for dansk og tysk bibliotek

Det har ikke skortet på opfordringer til fælles adresser for danske og tyske biblioteker i Sydslesvig. Men fra dansk side fattes lysten og fra tysk side pengene til fælles huse, siger bibliotekschef Jens M. Henriksen.

ALENE
Niels Ole Krogh
nok@fla.de

Flensborg. En rig gifter sig ikke med en fattig. Groft skitseret er det holdningen hos bibliotekschef Jens M. Henriksen, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. Med tilføjeisen, at rigdommen ikke er noget, han har bestemt. Den er derimod en konsekvens af en høj prioritering af folkeoplysning, som er mere udpræget i Norden end i Tyskland.

- Ret beset er det de slesvig-holstenske politikere, der har afgjort, at bevillingerne til delstatens biblioteksvæsen er i en helt anden kategori end den, vi ser i Danmark, siger bibliotekschefen. Flensborg Avis har blandt andet spurgt ham, om det ikke gør indtryk, at de tyske mindretalsbibliotek i Sønderborg og snart også i Haderslev deler adresse. Biblioteksdirektør Claudia Knauer ser flere fordele: Øget synlighed, en indgang til to landes kultur, flere brugere, større udlånstal og fælles dansk-tyske arrangementer i biblioteksregi.

Dansk udgangspunkt

- Det er noget, vi har kendt til længe. Vi snakker sammen med kollegerne nord for grænsen og ved, at det har givet dem mange fordele. Vi er snakker sammen med kollegerne i de tyske

biblioteker i de sydslesvigske byer, hvor vi er til stede, og vi stiller gerne lokaler til rådighed for dem og er med på fælles markedsføring af arrangementer.

- Men vi bygger nu engang vores biblioteker på den centrale placering, den danske bibliotekslovgivning har givet Danmark og danskerne siden 1920, fastslår Jens M. Henriksen.

Han nævner som en anden grund til den mærkbare forskel i grænselandet, at der ikke er den store forskel på det mindretalstyske biblioteker og de danske folkebiblioteker.

Opfordret flere gange

Det har ikke skortet på frieri fra de tyske bibliotekers og deres politiske bagland. I Flensborg gik den forrige overborgmester, Simone Lange (SPD) ind for et fælles bibliotek. I Harreslev var det danske mindretals parti, SSW, skuffet over et afslag fra centralbiblioteket om et fælles dansk og tysk bibliotek i nabokommunen. Her var byrådet også indstillet på, at det ville afskaffe det gebyr, der betales i det tyske bibliotek, så vilkårene ville være ens. Jens M. Henriksen og bibliotekets bestyrelse modsatte sig ideen, da de frygtede, at det ville skære i antallet af brugere i Nørregade, hvor Flensborgs danske bibliotek er at finde.

I Slesvig var der også en indbydelse blandt andet fra

SSW til en fælles adresse for de to biblioteker.

- Men det fortonede sig i coronatiden, siger Jens M. Henriksen, der heller ikke var venligt stemt overfor det forslag.

Danske centre

- Vi ligger godt, hvor vi ligger - både i Husum, i Slesvig og i Egernforde, nemlig sammen med andre danske organisationer. Det er vigtigst for os, siger han og erkender, at biblioteket i Slesvig ikke er særligt synligt.

- Men, siger han, vi har generelt stigende udlån og flere brugere. Det går faktisk rigtig godt. Bedre end før corona, siger bibliotekschefen.

Jens M. Henriksen har, da et Mindretalens Hus var på tegnebrættet i Flensborg argumenteret med, at det sagtens kunne ligge i biblioteket, hvor der var mange hundrede ledige kvadratmeter. Dermed ville det måske være tænkeligt med et tysk bibliotek på matriklen i Nørregade.

- Det var dengang. I dag huser vi blandt andet Foreningen Nordens kontor, og SSWs forbundsmedlem, Stefan Seidler, har også kontor her samtidig med, at møde- og kursusaktiviteten er steget, så det er ikke længere muligt, hvis vi altså ville det. Det tyske biblioteks pladsbehov er også stigende, da det også ønsker flere arrangementer.

Biblioteket i Flensborg har for længst udviklet sig til et kulturrens forsamlingshus. Her er det forfatteren Leif Davidsen, der har tiltrukket et stort publikum. Arkivfoto: Lars Salomonsen

Ingen penge

- Når alt kommer til alt er det en politisk beslutning, og Flensborg Kommune står bestemt ikke klar med en stor pose penge til et nybyggeri, understreger han.

Du går altså ikke i flyttetanker, selv om I beklager, at Nørregade har færre p-pladser og til dels er spærret af med pullerter?

- Man skal aldrig nogensinde sige helt nej, men samtidig skal vi vide, hvad vi helst vil. Og det vi vil er en åben dansk institution - fra start til slut. Hvor du går ind ad en dør og møder faciliteter, der alle er danske. Det er vigtigere end p-pladser, at vi har et hus, som vi føler er dansk, siger han og nuancerer dermed tidligere beklagelser over tab af p-pladser og snævre forhold for bogbusserne.

- Om fem til ti år er biler-

ne ude af byen. Vi skal ikke indrette os efter noget, der er på vej til at blive ændret i samfundet. Københavns bibliotek ligger et sted, hvor der ikke er plads til en eneste bil, lyder hans svar.

Opbakning til dansk hus

Hvis der er en besparelse at hente ved gå sammen med det tyske bibliotek, kunne det så ikke være et argument for en fælles adresse? I forvalter skattemidler.

- Vi er parate til at spare, hvis der kommer et krav om det fra politikerne. Men jeg har ærligt talt svært ved at se, hvor der kan spares. Hvis det bliver ved at sammenlægge personalet, frygter jeg en glidebane til dårligere kvalitet, siger han og oplyser, at et fælles dansk-tysk bibliotek tidligere har været på dagsordenen i bestyrelsen og brugerrådet.

FAKTA

På vej mod 100.000

Jens M. Henriksen oplyser, at der i 2021 under corona var cirka 40.000 besøgende på biblioteket i Flensborg.

Det tal steg sidste år til 75.000 besøgende.

Prognosen for 2023 er 100.000 besøgende.

Udlånet af materialer er stigende, og det elektroniske lån via e-reolen er også på vej op.

Besøgstillene fra 2018 til 2022 ser ud som følger:

2018: 88.632,
2019: 97.354,
2020: 64.051,
2021: 40.438,
2022: 84.527.

- Her var der enorm opbakning til et eget dansk hus, siger han.

RESÜMEE

Ein reicher Mensch heiratet keinen armen. Das ist, grob zusammengefasst, die Meinung von Jens M. Henriksen, Leiter der Bibliothek der Dänischen Zentralbibliothek für Südschleswig. Mit dem Zusatz, dass Reichtum nicht etwas ist, was er beschlossen hat. Vielmehr ist er eine Folge der hohen Priorisierung der öffentlichen Bildung, die in den nordischen Ländern stärker ausgeprägt ist als in Deutschland. »Im Grunde sind es die Politiker in Schleswig-Holstein, die entschieden haben, dass die Finanzierung des Bibliotheksdienstes des Landes in eine ganz andere Kategorie fällt als in Dänemark«, sagt der Bibliotheksdirektor. Flensborg Avis hat ihn unter anderem gefragt, ob es nicht auffällt, dass die Bibliothek der deutschen Minderheit in Sønderborg und bald auch in Haderslev die gleiche Adresse haben. Bibliotheksleiterin Claudia Knauer sieht mehrere Vorteile: mehr Sichtbarkeit, ein Tor zur Kultur zweier Länder, mehr Nutzer, höhere Ausleihzahlen und gemeinsame deutsch-dänische Bibliotheksveranstaltungen. »Was nördlich der Grenze gut und möglich ist, ist südlich der Grenze nicht unbedingt möglich«, sagt er.

Jens M. Henriksen bryder sig ikke om tanken om fælles adresse for danske og tyske biblioteker i Sydslesvig. Nord for grænsen rykker to små tyske biblioteker ind på adressen, hvor de danske er. Det har mange fordele for os, siger kollegaen nord for grænsen, Claudia Knauer. Foto: Lars Salomonsen.